

СПРАВА «ІГОР ЛУЦЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF IGOR LUTSENKO v. UKRAINE)

(заява № 6251/14)

Стислий виклад рішення від 22 вересня 2022 року

20 квітня 2013 року заявник брав участь в акції протесту в м. Київ, під час якого до нього підійшов працівник міліції і наказав сісти до службового автомобіля, як стверджувалося, не висунувши жодних законних вимог. Відмовившись, на заявника одягнули кайданки, та доставили до місцевого відділу міліції і склали протокол, на підставі того, що він вчинив злісну непокору законним вимогам працівника міліції. Пізніше того ж дня заявника відпустили.

18 липня 2013 року Оболонський районний суд міста Києва (далі – Оболонський суд) визнав його винним за всіма пунктами обвинувачення та наклав на нього стягнення у вигляді штрафу. Заявник подав апеляційну скаргу, стверджуючи, що працівник міліції до його затримання не висував йому жодних законних вимог і що Оболонський суд свавільно відмовив у задоволенні його клопотання про допит свідків, які могли підтвердити його версію подій. Апеляційний суд міста Києва залишив без задоволення його апеляційну скаргу (перший епізод).

16 серпня 2013 року працівники міліції вивели заявника із сесійної зали Київської міської ради. Того ж дня Шевченківський районний суд міста Києва визнав заявника винним у вчиненні злісної непокори законним вимогам працівників міліції у зв'язку з цим випадком і наклав на нього адміністративне стягнення у вигляді адміністративного арешту на строк п'ять діб. Заявник одразу почав відбувати стягнення. 21 серпня 2013 року, після звільнення, заявник подав апеляційну скаргу. 26 вересня 2013 року Апеляційний суд міста Києва залишив її без задоволення (другий епізод).

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з тим, що 20 квітня 2013 року його забрали з громадського зібрання із застосуванням фізичної сили, потім позбавили свободи на декілька годин та визнали винним у вчиненні адміністративного правопорушення; за пунктом 1 та підпунктом «d» пункту 3 статті 6 Конвенції на відмову національних судів у задоволенні його клопотання про допит свідків (стосовно першого епізоду); за статтею 2 Протоколу № 7 до Конвенції у зв'язку з відмовою в ефективному використанні права на оскарження у кримінальних справах, оскільки його апеляційну скаргу було розглянуто лише після того, як він відбув накладене на нього стягнення у повному обсязі (стосовно другого епізоду). Заявник також скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції, що 20 квітня 2013 року його незаконно позбавили свободи приблизно на три години; за статтею 10 Конвенції, що порушення провадження у справі про адміністративне правопорушення щодо нього у зв'язку з подіями того дня суперечило його праву на свободу вираження поглядів; за пунктом 1 та підпунктом «d» пункту 3 статті 6 Конвенції, що не всі свідки подій 16 серпня 2013 року були допитані.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 11 Конвенції Європейський суд зазначив, що національні суди визнали заявника винним у вчиненні непокори законним вимогам працівника міліції, не проаналізувавши, чи дійсно працівник міліції висунув йому якусь вимогу до того, як із застосуванням сили посадив до автомобіля, і, якщо так, якою була ця вимога та чи можна було вважати її законною. Європейський суд констатував порушення статті 11 Конвенції.

Посилаючись на свою попередню практику Європейський суд констатував порушення пункту 1 та підпункту «d» пункту 3 статті 6 Конвенції, оскільки національні суди не розглянули обґрунтованість

клопотання заявника про допит свідків без наведення будь-яких підстав, що підірвало загальну справедливість провадження, а також порушення статті 2 Протоколу № 7 до Конвенції.

Щодо інших скарг Європейський суд зазначив, що він розглянув основні юридичні питання, порушені в цій заяві, і немає потреби окремо розглядати прийнятність та суть решти скарг.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД

«1. Оголошує прийнятними скарги за пунктом 1 та підпунктом «d» пункту 3 статті 6 і статтею 11 Конвенції у зв'язку з першим епізодом, а також скаргу за статтею 2 Протоколу № 7 до Конвенції у зв'язку з другим епізодом;

2. Постановляє, що було порушено пункт 1 та підпункт «d» пункту 3 статті 6 Конвенції у зв'язку з першим епізодом;

3. Постановляє, що було порушено статтю 11 Конвенції у зв'язку з першим епізодом;

4. Постановляє, що було порушено статтю 2 Протоколу № 7 до Конвенції у зв'язку з другим епізодом;

5. Постановляє, що немає необхідності розглядати решту скарг;

6. Постановляє, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 6 000 (шість тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

7. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».